

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI.

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY: Miesięczną z przysyłką pocztową 3 zł. Dla odbierających listem na miejscu 2 zł. 20 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Poczcie Kasie Oszczędnościowej Nr. 6296.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, ul. P. Marji nr. 25. Strz. poczt. 45
Redaktor lub jego zastępca przybiera odzienie z wykładką dla ścisłości, 16-30 po poł. Rekopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za pierwszy milimetrový przed tekstem 40 gr. w tekście 20 gr. W reklamach 10 gr. Za ogłoszenia 20 gr. Za ogłoszenia 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i rocznicowych ceny o 25 proc. drożej. Ogłoszenia skłonne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 100 proc. drożej.

W obronie uciśnionego ludu.

W sprawie ostatniej klęski wyborczej Polaków w Rzeszy Niemieckiej.

Prasa polska, omawiając w ostatnich dniach rezultat ostatnich wyborów w Niemczech, oraz wpływ nowego układu sił parlamentarnych niemieckich na dalszy rozwój stosunków międzynarodowych — zbyt mało niestety poświęciła uwagi klęsce, którą z różnych przyczyn poniosła mniejszość polska na terenie Rzeszy Niemieckiej przy ostatnich wyborach do parlamentu niemieckiego.

Coprawda w parlamencie niemieckim nie mieliśmy po wojnie Polaków, jedynie tylko w sejmie pruskim — jakiś czas zasiadało dwóch posłów polskich w osobach p. Jana Baczewskiego z Warmji i ks. Klimasa ze Śląska Opolskiego. Jednakże siła liczebna Polaków w Niemczech jest zupełnie wystarczająca do zdobycia przynajmniej 2—3 mandatów do parlamentu niemieckiego, gdyby tylko na terenie Rzeszy istniały choć trochę odpowiedniejsze warunki, ku temu.

Jakkolwiek położenie mniejszości polskiej w Niemczech jest niesłychanie ciężkie i Niemcy z całą bezwzględnością, wprost terorem tępią polskość na każdym kroku, mimo to jednak oficjalna statystyka niemiecka już po wojnie wykazała około 600.000 Polaków. W rzeczywistości jednak mniejszość polska w Niemczech, wliczając już te setki tysięcy germanizowanych Polaków na Mazurach i w innych stronach Niemiec, wynosi około 1 i pół do 2 milionów ludzi.

Ze tak poważną mniejszością polską w Niemczech nie uzyskaliśmy przy ostatnich wyborach ani jednego mandatu, winę ponosi m. in. nieszczytliwa ordynacja wyborcza pruska, jakby specjalnie ułożona dla pogębenia Polaków. Zwyczajem bowiem trzeba, że nawet cyfra blisko 80.000 głosów, którą Polacy zdobyli mimo strasliwego teroru przy ostatnich wyborach, upoważnia ich do uzyskania dwóch mandatów. Ze nie otrzymali ani jednego, winny jest temu paragraf 32 ordynacji wyborczej, oraz fakt, że partie polityczne tylko w tym wypadku mogą otrzymać mandaty z listy państwowej, o ile przeprowadzą przynajmniej jednego posła z wolnych wyborów, t. zn. z okręgu.

Tymczasem zaś w tych okręgach, gdzieby Polacy mogli przeprowadzić jednego lub dwóch posłów, działa specjalnie wzmocniona działalność agitacyjna Niemców wśród wyborców polskich. Agitatorów niemieckich, mówiących bez zarcutu po polsku, Niemcy opłacają niemal na wagę złota. Z naszej strony znów brak odpowiednich funduszy nie pozwala zwykle na paraliżowanie tej wyteżonej agitacji niemieckiej. Mało utrudnieni Polacy uważają katolicką partię centrową za stronnictwo sprzyjające ludności polskiej. Te okoliczności wyzyskują na swoją korzyść centrowcy, a mając do swej dyspozycji księży, nadużywających hasel religijnych do walki wyborczej, tysiące głosów polskich przeciągają na swoją stronę, tembardziej, że agitację prowadzą często w języku polskim.

Jednym z najlżejszych punktów agitacji polskiej jest zawsze za mało rozpowszechnienie druków agitacyjnych, a zwłaszcza gazet polskich, które z powodu teroru i braku środków prowadzą godną

pożądania egzystencji. Zresztą robotnik polski, uzależniony od Niemca, bo się nawet czytać gazety polskie, bo zostaje za to zaraz wydalony z pracy.

Zależność gospodarstwa żywołu polskiego od kapitału niemieckiego jest właśnie głównym powodem, że większość Polaków boi się nie tylko angażować się czynnie w walce wyborczej, ale nawet głośnie na polską listę. Robotnik czy rolnik polski wie dobrze, że gdy to wyjdzie na jaw, wtedy grozi mu ruina materialna.

Teror niemiecki wobec Polaków w czasie walki wyborczej dochodzi nawet do granic bandytyzmu. Specjalnie uuzbrojone bojówki włóczą się zwykle po wsiach, masakrują działaczy polskich i niszczą ich dobytek. Nie można się więc dziwić, że ludność polska, żyjąca pod terorem płatnych zbirów pruskich, nie uczestniczy w zebraniach polskich, ani też nie bierze udziału w polskim ruchu wyborczym.

Tak przedstawiają się najważ-

Wrzenie rewolucyjne w Brazylii.

Powstańcy rozpoczęli marsz na Rio de Janeiro.

Paryz. — Z Brazylii donoszą o niezwykłym rozwoju ruchu rewolucyjnego, który rozszerza się gwałtownie na całe państwo i doprowadził już do stanu obłężenia w Brazylii wobec niebezpieczeństwa zamachu stanu. Rząd brazylijski opiera się chwilowo na garnizonie w stanie St. Paulo, skąd wysłał dwie kompanie piechoty oraz oddział przeciwko powstańcom, zająłymi koło miasta Bella-Herdonte. Bardzo poważnie jest położenie w stanie Parana, zamieszkałym, jak wiadomo, przez wielką liczbę kolonistów polskich. W tym stanie, jak również w stanie St. Katarina oraz Rio Grande do Sul zyskują powstający coraz bardziej na terenie, przyłączyło się do nich tam 10.000 wojska rządowego.

Za kulisami całej walki rządu z rewolucjonistami stoi sprzecznosc

Prace przedwyborcze w toku

Złożono 20 list państwowych do Sejmu i 12 do Senatu.

Warszawa. — We wtorek o godzinie 3 po poł. państwowa komisja wyborcza zamknęła okres przyjmowania państwowych list kandydatów do Sejmu i Senatu. Ogółem złożono 20 list kandydatów do Sejmu i 12 list kandydatów do Senatu. Ostateczna numeracja list ustalona zostanie 10 bm. Listy zgłoszone następująco:

- 1) B. W. R., kandydatac czolo wi: Marszałek Piłsudski i Walery Stawek.
- 2) PPS. dawna frakcja rewolucyjna: Jaworowski i Malinowski (Wojtek).
- 3) Jedność robotnicza chłopska (komunistki): Buszyński i Łucucki (miejsce zamieszkania Lipski).
- 4) Lista Str. Narodowego: Wojciech Trampczyński i Roman Rybarski.
- 5) Blok lewicy socjalistycznej (Bund i niezależna socjalna partia pracy): Ehrlich, Kruk i Alter.
- 6) Żydowsko-robotniczy komitet wyborczy Poalesjon: Lew i Buksbaum.
- 7) Związek obrony praw i wolności ludu (Centrolew): Ign. Daszyński i Maksymilian Malinow-

Teatr „NOWOŚCI”
Od poniedziałku 6 październ. i dal następnych.
Scena i okram!
Ceny miejsc: do rozpoznania przedk. Artyści 1 zł. na pozostałe miejsca 50 c. 1. 20. Ostat. cena 0,20 w.

BLOKADA NA MORZU
Potężny film o silnym napięciu
Początek dramatu ilustracji odwołania walki Sian. Złota na morzu
W roli: M. Bana G. Błanek - Wallace Mac. B. G. B. G.
NA SCENIE: Wspaniałe Rewizje w 8-ciu obrazach pióra
Bois-Hege i Hesselstede.
Rendez Vous z Publicznością!
Szczegóły w ulicach.

nijsze przyczyny, z powodu których mniejszość polska w Niemczech ponosiła przy ostatnich wyborach klęskę. Nie jest tu i społeczeństwo polskie bez winy. Za mało dokładamy starań o wywalczenie słuszných praw dla braci naszych za kordonem, a rząd już prawie niczego w tym kierunku nie robi.

Klęska wyborcza Polaków w Niemczech winna pobudzić jak największą warstwę naszego społeczeństwa do wzmocnienia akcji na rzecz tych braci naszych zagranicą, którzy ostatkiem siły sit noszą na swych terenach sztandar sprawy polskiej.

Z drugiej zaś strony, ponieważ u nas nadchodzą wybory do Sejmu i Senatu, stworzyć musimy jeden wspólny mocny front narodowy, aby z całej zachodniej Polski ani jeden mandat nie przypadł Niemcom. To będzie najlepszą odpowiedzią za krzywdę drogiej braci naszych.

L. Ł.

- 1) BBWR. czolowy kandydat: Marsz. Piłsudski.
- 2) PPS. dawna frakcja rewolucyjna: dr. Emil Bobrowski.
- 3) Jedność robotnicza chłopska: Stypuła.
- 4) Lista Str. Narodowego: prof. dr. Stanisław Głubiński.
- 5) Związek obrony praw i wolności ludu (Centrolew): Bolesław Limanowski.
- 6) Selrob: Jedność: Solodzieh.
- 7) Ukraiński i białoruski wyborczy blok: dr. Lewicki.
- 8) Niemiecki blok wyborczy: Hasbach.
- 9) Blok narodowy żydowski w Malopolsce: dr. Schreiber.
- 10) Blok obrony praw narodowości żydowskiej w Polsce: inż. Koerner.
- 11) Katolicki blok ludowy: Jan-czewski.
- 12) Ogólno - żydowski narodowy blok gospodarczy: Szereszewski.

Warszawa. — Na zwołanej wczoraj do rąk generalnego komisarza wyborczego liście państwowej Katolickiego Bloku Ludowego znajduje się: 1) b. premyer prof. Ponikowski, 2) dr. Władysław Tempka z Katowic, 3) Józef Chański, b. posesł, 4) inż. Tadeusz Gliński z Krakowa, 5) Franciszek Urbański prezes Zjednoczenia zawod. chrześcijańskich, 6) Ludwik Gdyc, b. wicemarszałek, 7) ks. Franciszek Gąsiorowski, b. posesł, i t. d.

TELEGRAMY

ROZŁAM W NIEMIECKIEJ PARTJI PANSTWOWEJ.

Berlin. — W niemieckiej partji państwowej doszło do rozłamu. Grupa młodo-niemiecka oświadczyła, iż występuje ze stronnictwa, nie godząc się na pozostawienie w zarządzie głównych dwóch najwybitniejszych przedstawicieli demokratów, a to ministra pruskiego Hoepker Aschoffa i sekretarza stanu Oskara Mayera. Mistrz zakonu młodo-niemieckiego Maraua wydał odezwę do swych organizacji w kraju, wzywając je do przyłączenia się do t. zw. ludowo - narodowego zjednoczenia, które będzie nową polityczną organizacją Młodo-niemców. Poza sprawami personalnymi jedną z główných przyczyn rozbięcia niemieckiej partji państwowej jest różnica poglądów na politykę zagraniczną.

ODBUDOWA WEWNĘTRZNA AUSTRALJI

Wiedeń. — Kanclerz Vaugoin oświadczył przedstawicielom Agencji Havasa, że rozwiązanie parlamentu austriackiego było konieczne, ponieważ stosunki polityczne zmieniły się ogromnie od czasu ostatnich wyborów z r. 1927. Rząd będzie przestrzegał w czasie wyborów spokoju i porządku. Zagranica nie powinna się niepokoić wy-

borami w Austrii. Austrija dąży tylko do spokojnej i skutecznej odbudowy wewnętrznej.
FRONT GOSPODARCY PRZECIWKO SOWIETOM.

London. — Po oficjalnych zarządzeniach antydumpingowych Stanów Zjednoczonych i Francji, Anglja jest tżecim krajem, który wystał przeciw sowieckim metodom handlowym, zachowując jednak formę inicjatywy prywatnej. Mianowicie w odpowiedzi na apel farmerów szkockich, Związek szkockich kupców zbożowych wydał swym członkom zakaz handlu zbożem sowieckim.

Wobec znanego faktu, że rolnictwo Wielkiej Brytanji może pokryć tylko kilkotygodniowe zapotrzebowanie, zarządzenie nie pozostanie bez wpływu na kształtowanie się sytuacji rolnictwa w kolonjach angielskich, zwłaszcza w Kanadzie i Australji, które oddawna skarżyły się na konkurencję sowiecką.

Minister belgijski o Polsce

Nowe możliwości handlowe.
Bruksela. — Wczorajsza „Libre Belgique” zamieszcza wywiad u belgijskiego ministra rolnictwa Baelsa. Minister zachwycony jest podrozem za Polskę w szczególności żywotnością, pracowitością i mądrością narodu polskiego. Minister podkreśla, że najważniejszym czynnikiem gospodarczym Polski jest rolnictwo. Uprzemysłowienie rolnictwa robi wielkie postępy, jak równie rozwija się hodowla bydła i koni.

Minister uważa, że stosunki handlowe polsko-belgijskie, które znajdują się dopiero w początku, mogłyby się rozwinąć. Belgja potrzebuje bowiem importu bydła. Czynnik belgijskie zastanawiają się nad możliwością importu bydła z Polski.

Pozatem Belgja importuje znaczne ilości koni pół krwi. Koni polski przedstawia wielkie zalety i nadaje się do użytku kawalerji i artylerji. Natomiast belgijska rasa koni z Ardenów nadaje się dla Polski.

Pozatem kartofle z Pomorza specjalnie marki „Industri” są już bardzo rozpowszechnione w Belgji Polska ze swej strony mogłaby przywozić z Belgji rośliny, kwiaty, owoce, maszyny, samochody.

W końcu, czyniąc aluzję do wrogiej propagandy, minister stwierdza, że sytuacja w Polsce jest zupełnie spokojna, tak spokojna, jak w Belgji. Kampanja wyborcza mało się wydumnia, natomiast wszędzie odczuwa się pracę, swobodę i porządek.

STRAJK PROTESTACYJNY GÓRNIKÓW FRANCUSKICH

Paryz. — Wczoraj rano we wszy stkich kopalniach francuskich wybuchł strajk protestacyjny przeciwko zmniejszeniu urlopu, który przysługuje górnikom po roku pracy.

Strajk trwać ma 24 godzin. Ogłoszenie strajku poprzedziły jednak rokowania górników z właścicielami kopalń, którzy w zasadzie zgadzają się na udzielenie pracownikom urlopu raz do roku, ządają jednak aby górnicy wywrniali czas urlopowy, pracując dodatkowo.

WALIKA Z RELIGIĄ W ROSJI

Ryga. — Główna rada związku wujujących bezrobotników utworzyła specjalną sekcję zwalczania re-

Panflavin - PASTYLKI
Dla zdrowia i spokoju.

Zale „Robotnika“

Wczorajszy „Robotnik“ przypomina: „Na mocy rozporządzenia o ochronie zostało w lipcu 1907 r. aresztowanych w Warszawie kilkadziesiąt osób, między którymi byli: Andrzej Strug, Antoni Lange, A. Helfich i wielu innych.

KRONIKA

Czwartek 9 Październik Dziś — Dyonizego Jutro — Franciszka Borgi.

Wieczór misyjny Sodalicji Klawerskiej. W niedzielę dn. 12 b. m. o godz. 6 i pół wiecz. w sali katedralnej ul. Narutowicza 13.

Wycieczki K. O. S. „Victoria“. W niedzielę dn. 12 b. m., sekcja kolarka Klubu „Victoria“.

Sensacyjna ucieczka „króla kaszary“ z więzienia częstochowskiego.

Główna była przyczyna niedawnym czasem sprawa nieudanej włamania do skarbcza Banku Polskiego w Częstochowie. Główny sprawca przygotowywano zamachu.

Wobec braku oficjalnych informacji, z powodu toczącego się w tej sprawie śledztwa, możemy zanotować jedynie charakterystyczny na pogłoskę o wydotaniu się przez młynskiego aresztanta z murów więzienia.

Mieli prawo komunikowania się między sobą, a nawet zakupili tablicę szkolną, która wędrowała po celach. Tablica ta zwała się latającymi „Uniwersytetem“.

Echa katastrofy pod Herbami.

Straszliwy obraz zniszczenia... 7 godzin pod gruzami breku... Aresztowanie dyżurnego ruchu stacji Blachownia.

Praca nad oczyszczeniem toru pod kierownictwem przybyłych z dyrekcji warsz. inżynierów od wczorajszego rana trwała bez przerwy blisko 24 godziny pod ulewny deszczem.

Proces komunistyczny

Wyrok zapadnie w godzinach popołudniowych. Przed Sądem Okręgowym od wtorku toczy się rozprawa przeciwko St. Langierowicz, vice-prezosa Zw. metalowców.

Proces komunistyczny

Zabójca swej wychowawczynie poddany badaniom psychiatrów. Przed kilkoma dniami stanął przed Sądem Okręgowym 22-letni Kazimierz Wallasek.

Szkoła Tańców

belemn. K. KOSTECKIEGO w lokalu wspaniałym w Waszyngtona 4 i J. J. J. J.

Przeszedł pustymi ulicami w nocy wśród ulewego deszczu, czyniąc ponurę i przgnębiające wrażenie.

Praca nad oczyszczeniem toru pod kierownictwem przybyłych z dyrekcji warsz. inżynierów od wczorajszego rana trwała bez przerwy blisko 24 godziny pod ulewny deszczem.

Przed Sądem Okręgowym od wtorku toczy się rozprawa przeciwko St. Langierowicz, vice-prezosa Zw. metalowców.

Ostatnie wiadomości

Pernamebuco, 8.10. — Oddziały rewolucyjne po zajętej walce objęły w swe posiadanie miasto.

Zabójca swej wychowawczynie

Przed kilkoma dniami stanął przed Sądem Okręgowym 22-letni Kazimierz Wallasek, który w czerwcu r. b. siekierą zamordował swą wychowawczynię.

Szkoła Tańców

belemn. K. KOSTECKIEGO w lokalu wspaniałym w Waszyngtona 4 i J. J. J. J.

Przeszedł pustymi ulicami w nocy wśród ulewego deszczu, czyniąc ponurę i przgnębiające wrażenie.

Praca nad oczyszczeniem toru pod kierownictwem przybyłych z dyrekcji warsz. inżynierów od wczorajszego rana trwała bez przerwy blisko 24 godziny pod ulewny deszczem.

Zarząd Związku Pracy Obywat. zawiadamia swe członkinie i sympatyczki, że ZEBRANIE OGÓLNE odbędzie się dn. 9 b. m.

OGŁOSZENIE. Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie, rewiru III-go powiatu Częstochowskiego J. KOSSEK.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie, rewiru III-go powiatu Częstochowskiego J. KOSSEK.

FUTRA

wszalego rodzaju Pałta futrzane. Najtaniej w firmie S. HAUSHOFF i Mała 12.

MATURYSTKA

poszukuje posady. Łaskawe oferty w sklepie „Gołca“ sub „Maturzystka“.

UNIEWAŻNIAM

2 weksle in blanco na zł. 500, — i 300, — z podpisem Edward Najman.

ZGUBIONO

książkę Kasy Chorych wyd. na imię Stanisław Nubiak nr. 11143. DO WYNAJĘCIA pokój z piecem kuchennym.

ZGUBIONO

dowód osobisty wydany na imię Józef Adamkiewicz, Warszawa nr. 41/3.

ZGUBIONO dowód osobisty wydany na imię Michał Cukra nr. 17144, 2442 na imię Michał Cukra nr. 17144, 2442

Z koncertu

leurentów konkursu śpiewaczego. W Sali Kameralnej dnia 4 b. m. odbył się wielce interesujący koncert...

Pierwszy wystąpił p. Z. Książkiewicz, śpiewak, którego piękny o szlachetnym brzmieniu głos tenorowy...

Kino-Teatr „CASINO” Kościuszki Nr. 18. Od wtorku 27 października a i do następnego. KINO I REWJA! Na ekranie! KINO I REWJA! Pierwszorzędny Film Europejskiej Wytwórni. Wspólny Program! STRAJK ZON

(tenor-baryton), który w części 2-jej odśpiewał nader sympatycznie i inteligentnie pieśń Stanisława z op. „Verbum Nobile” Moniuszki.

Na zakończenie p. Z. Książkiewicz i J. Sulima odśpiewali mazurka Szopena z tekstem p. t. „Swaty”.

ANASTAZJA DREWNOWSKA. Błękitny Packard POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA. Pytasz, jaki stąd wniosek? powtórzył energicznie Dunin.

Ten byłby w sam raz dla niej. Wymarzony partner. Dziwne, że nie urodził się roześniewem, tacy do siebie podobni.

trze od Brześcia uległ katastrofie z powodu pęknięcia przedniej osi. Samochód nagle się przewrócił...

Straszny czyn inwalidy. Rozkopaj grób swej żony, wydoby jej głowę i przynieś do domu. Onegdaj o świcie posterunek p. p. w Zagórzcu został zaalarmowany...

Z KRAJU. Napad na plebanję pod Warszawą. W Okuniewie pod Warszawą dokonali onegdajszego nocy napadu bandyci...

25 oliar katastrofy autobusowej. W tych dniach autobus pasażerski, kursujący między Brześciem a Terespołem, na 5 kilome

Pierwsze próby uzyskania energii elektrycznej z wody morskiej. Przed kilku dniami donosił nam o postępach, jakie czyni zakładanie instalacji i realizacja w ynalazku inż. Jerzego Claude.

CO USŁYSZYMY DZIS PRZEZ RADJO? CZWARTEK, 9 PAŹDZIERNIKA. Warszawa - fala 1411,7 m. moc 12 kw. 1140 Przegąd prasy krajowej...

Katowice - fala 408,7 m. moc 10 kw. 1140 Przegąd prasy krajowej. 1158-1210 Sygnał czasu z Warszawy.

ZAKŁADY DOKUMENTOWE F. D. WILKOSZEWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE, III ALEJA Nr. 52. TELEFON Nr. 2-45. Przyjmujemy zamówienia na wszelkie druki: afisze, klejony, blankiety, koperty, bilety wizytowe itp.